Utlendingsdirektoratet
Norwegian Directorate
of Immigration

Justis- Og Beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 26/5159 **Vår ref.:** 26/36740 - 14 **Dato:** 18.11.2026

Høringssvar fra UDI - Høring om forslag til endringer i utlendingsforskriften (utvikling og testing av IT-systemer i utlendingsforvaltningen mv.)

Vi viser til høring av 28. september 2026 fra Justis- beredskapsdepartementet om forslag til endringer i utlendingsforskriften (utvikling og testing av IT-systemer i utlendingsforvaltningen mv.).

Vi har noen innspill til forslagene.

Utvikling og testing av informasjonssystemer (IT-systemer)

Vi støtter at utlendingsmyndighetene gis en hjemmel for viderebehandling av personopplysninger til utvikling og testing av informasjonssystemer, herunder systemer basert på kunstig intelligens.

Trening på personopplysninger

Det vises i høringsnotatet punkt 3.2.1. til proposisjonen om endringer i politiregisterloven, hvor det legges til grunn at begrepet «testing» også omfatter «trening», herunder trening av KI-modeller.

Vi støtter at den foreslåtte hjemmelen også omfatter trening.

Trening og testing har ulike tekniske funksjoner, men begge kan inngå som ledd i utviklingen av et KI-system. Aktivitetene kan ha ulike personvernmessige konsekvenser, avhengig av hvilke opplysninger som brukes, hvordan de behandles, og om opplysninger kan gjenfinnes i modellen eller lagres på andre måter. Disse forskjellene må fanges opp i de rettslige og tekniske vurderingene, før personopplysninger benyttes til trening eller testing.

For å gjøre hjemmelens rekkevidde tydeligere og mer forutsigbar, mener vi det bør vurderes å angi uttrykkelig i ordlyden at også «trening» omfattes av bestemmelsen.

UDI Utlendingsdirektoratet
Postboks 2098 Vika
0125 OSLO
+47 23 35 15 00

www.udi.no
Bankkontonummer 7694 05 10712
Organisasjonsnummer 974760746
Saksbehandler: Heidi Torbal

Dersom departementet ikke finner det hensiktsmessig å presisere dette i selve forskriftsteksten, mener vi at det bør fremgå tydelig av departementets omtale av den endelige forskriften, hvordan bestemmelsen er ment å forstås.

Hjemmelen gjelder «utlendingsmyndighetene»

I punkt 3.2.1 foreslås det at det er utlendingsmyndighetene som skal ha hjemmel for utvikling og testing. Vi vil her bemerke at det for testing av for eksempel algoritmer og annet i utlendingsregisteret, i praksis har vært PIT og til en viss grad Kripos (og private konsulenter) som har foretatt testing, da utlendingsregisteret (der de biometriske dataene lagres) er en atskilt del av politiets ABIS-system.

Testing på innhentede opplysninger som utlendingsmyndighet

Det sies i punkt 3.2.4 i høringsnotatet at adgangen til viderebehandling til testing bare gjelder for personopplysninger UDI har innhentet som utlendingsmyndighet og at adgangen dermed ikke omhandler opplysninger innhentet som statsborgermyndighet. Til dette bemerker vi at det nå er foreslått at det også kan opptas og lagres biometrisk informasjon i statsborgerskapssaker. Opplysningene vil bli lagret i utlendingsregisteret. Det er videre foreslått adgang til å bruke reelle data for test og utvikling innhentet i statsborgerskapssaker. Siden dataene blir lagret i samme register, vil det trolig ikke være mulig å skille på disse i testsammenheng, og behovet for testing vil gjelde uavhengig av innhentingshjemmelen. Siden det er foreslått hjemmel for testing med reelle data i begge regelverk, legger vi til grunn at det vil være adgang til å teste med biometriske data uavhengig av hvilket regelverk de biometriske dataene er innhentet etter. Dersom vår forståelse av dette ikke er riktig, ber vi departementet klargjøre hvordan de foreslåtte hjemlene skal anvendes i slike tilfeller.

Kompetanse til å beslutte opptak av fingeravtrykk og ansiktsbilde etter Eurodac-forordningen 2024

Det er positivt at forskriften tydeliggjør hvem som har kompetanse til å beslutte og gjennomføre opptak av biometriske opplysninger. Dette bidrar til klarere ansvarsforhold og et mer tilgjengelig regelverk.

UDIs vurdering av at UNE får kompetanse til å beslutte biometriopptak i Eurodac

Vi stiller spørsmål ved hensiktsmessigheten av å gi UNE en særskilt kompetanse til å beslutte biometriopptak i Eurodac. Det kan ikke utelukkes at det kan oppstå enkelttilfeller der det er behov for at UNE kan beslutte opptak av biometriske opplysninger i Eurodac. UDI har imidlertid ikke identifisert situasjoner hvor det foreligger et praktisk behov for en slik kompetanse.

Vi viser til at UDI skal fungere som felles kontaktpunkt for anmodninger om innsyn, retting og sletting i Eurodac. Dersom en registrert gjør gjeldende at en registrering er uriktig eller ulovlig, vil det normalt være UDI, ikke UNE, som avdekker dette. Videre følger plikten til å innhente og lagre biometriske opplysninger direkte av Eurodac-forordningen, og knytter seg til nærmere bestemte faktiske situasjoner som utløser medlemsstatenes registrerings-forpliktelser.

Dersom departementet finner at det er hensiktsmessig å gi UNE en slik kompetanse, har UDI ellers ingen innvendinger mot dette.

UDIs kommentarer til forslaget til endringer i utlendingsforskriften § 18-1 tredje ledd

Vi vurderer at det er ryddig at det kommer tydelig frem at ekstern tjenesteyter kun har kompetanse til å gjennomføre opptak av biometriske opplysninger, og ikke kompetanse til å beslutte et slikt opptak.

Forslagets henvisning til "avtale etter § 10-2 fjerde ledd", blir upresis.

Utlendingsforskriften § 10-2 fjerde ledd gjelder avtale med ekstern tjenesteyter, som på vegne av utenriksstasjonen kan utføre oppgaver med å motta søknad om oppholdstillatelse. Biometriopptak som skjer i forbindelse med C-visumsaker, innreisevisum og grenseboerbevis, faller utenfor dette. UDI foreslår derfor at henvisningen til § 10-2 fjerde ledd tas ut av bestemmelsen, og at det bare vises til “etter avtale [med utenrikstjenesten].”.

UDIs kommentar til forslaget til ny utlendingsforskrift § 18-7

Vi stiller spørsmål ved hvor praktisk det er at eksterne tjenesteytere tar opp biometriske opplysninger etter Eurodac-forordningen 2024.

På samme måte som for § 18-1 tredje ledd, foreslår vi å fjerne henvisningen til utlendingsforskriften § 10-2 fjerde ledd.

Oppheving av den registrertes klageadgang etter Eurodac-forordningen 2024

Vi støtter forslaget om å avvikle den parallelle klageadgangen som gjelder særskilt for registrerte i Eurodac.

At det er samme ordning for å påklage negative vedtak om innsyn, retting, sletting og erstatning, uavhengig av i hvilket system personopplysningene er registrert, vil være ryddig og pedagogisk for de registrerte. Løsningen vil også være praktisk for UDI.

Til endringene på side 32

I forslaget endres flere bestemmelser og overskrifter slik at «fotografi» erstattes av «bilde». Dette gjelder utlendingsforskriften § 1-7, § 2-4, § 2-7, § 2-9, § 3-16 og § 12-4 og mellomoverskriften før § 18-1.

Vi foreslår at det i disse bestemmelsene også brukes «ansiktsbilde» og ikke bare «bilde», slik en vil gjøre i en del andre bestemmelser i forskriften, se den påfølgende listen på side 32. Dette vil føre til en mer enhetlig begrepsbruk og tydelighet om hva det skal være bilde av. Vi mener det ikke er tvil om at det er ansiktsbilde som kreves i disse bestemmelsen (jf. listen i forrige avsnitt).

Med hilsen

Stephan Mo
direktør for Styring og regelverk

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.
Brevet sendes kun elektronisk.